

Kaşıkla ver kepçeyle topla

'Büyük ekonomi' anlayışında çarpıklıklar bitmek bilmiyor. Asgari ücretliye yüzde 4 zam veren hükümet, verginin büyük bölümünü ise işçiden topluyor. Borsa ve faiz gelirlerinden vergi almayan AKP, OECD ülkeleri içinde asgari ücretli den en fazla vergi alan iktidar oldu

Yoksuldan, işçiden, emekçiden, memurdan alıp zengine verme geleneği AKP ile devam ediyor. AKP'nin maliye politikasında az ver çok al anlayışı hakim. Asgari ücretliye 658 TL veren iktidar verginin büyük bölümünü ise onlardan topluyor. Borsada, faiz gelirlerinden vergi alınmazken işçiden alınan vergi, tekeli sermayeden daha fazla. İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMMO) raporuna göre sayıları 5 milyona yaklaşan asgari ücretliler, Türkiye'nin en büyük 90 dev firması kadar vergi öderken, 6 milyon 750 bin civarındaki tüm ücretlilerin ödediği vergi ise Türkiye'deki 652 bin şirketin ödediği vergiyi geçti. İSMMMO'nun Gelir İdaresi Başkanlığı İstatistikleri, OECD Vergi Tabanı Verileri ve Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı üzerinden yaptığı "Türkiye Vergi Profili" araştırmasına göre Türkiye'nin vergi adaletinin temel unsurunu oluşturan "az kazanan dan az, çok kazanan dan çok" ilkesini hayata geçirememesinin faturası yine ücretliye kesildi. Maliye zenginlerden vergi toplamakta sıkıntı çekerken, öte yandan gelirler politikasının temelini oluşturması gereken "gelir, servet ve

sermaye karları" üzerinden alınan vergiler, kişilerden gelirine bakılmaksızın, aynı oranda alınan ve "adaletsiz vergi" olarak nitelendirilen dolaylı vergilere göre deve de kulak kaldı. Özel Tüketim Vergisi ise adeta devletin kazanç kapısı haline geldi.

Asgari ücretli devleti besliyor

Rapora göre 2010 yılının tamamında 4 milyon 738 bin asgari ücretli ortalama bin 63 TL vergi ödeyerek, kamunun kasasına 5 milyar 38 milyon TL kaynak aktardı. Böylelikle asgari ücretli aralarında Ford, Mercedes-Benz Türk, Oyak Renault, Arçelik, Yapı Kredi, Vakıflar Bankası, HSBC, Aygaz, Petrol Ofisi gibi dev şirketlerin bulunduğu, Türkiye'de 2010 yılında en fazla kurumlar vergisi veren 100 firmanın 90'nun toplamı kadar vergi ödedi. 22 milyar 649 milyon TL vergi ödeyen diğer ücretliler ise, asgari ücretlilerle beraber, toplamda 12 milyar TL vergi ödeyen 100 firmanın iki katından fazla vergi ödedi. Ücretlilerin toplam ödediği vergi ise tüm şirketlerin ödediği vergi miktarına ulaştı. Buna göre yaklaşık 6 milyon 750 bin ücretli, 652 bin şirketten daha fazla vergi ödedi. Toplam servet, gelir ve sermaye kârlarından elde edilen verginin yüzde 43'ü ücretlilerin cebinden çıktı. OECD ülkelerinde 9 ülke asgari ücrete vergi uy-

gulamazken, 6 ülkede vergi oranı yüzde 10'un altında. Türkiye yüzde 15'lik vergi oranıyla asgari ücretliden en fazla vergi alan ülke durumunda.

Dolaylı soygun yapılıyor

Rapora göre Türkiye gelirler politikası büyük oranda adaletsiz vergi olarak tanımlanan "dolaylı vergiler" üzerine kurulmuş durumda. Bu durum gelir ve kurumlar vergisinin yeterli ve adil bir biçimde toplanamamasının bir sonucu olarak belirtiliyor. Bu durum raporda şöyle özetleniyor:

"Türkiye, cumhuriyet tarihi boyunca

ca vergi politikaları açısından iki tip vergi konusunda dengeyi tutturamamış. 1925-1938 yılları arasında dolaylı vergiler, vergi gelirleri içinde ortalama yüzde 65 ile önemli bir ağırlığa sahipken, 1939-1949 yılları arasında iki vergi çeşidi yüzde 45 dolaysız yüzde 55 dolaylı olmak üzere daha dengeli bir seyir izlemiştir. 1977-1984 yıllarında ise denge dolaysız vergiler lehine değişmiş, dolaysız vergilerin oranı yüzde 58 düzeyine ulaşmış. Dolaylı vergilerin oranı 2002-2010 yılları içinde ise yüzde 67 düzeyinde gerçekleşmiş."

ÖTV kazı kazan gibi

Özel Tüketim Vergisi ise devletin adeta kazanç kapısı oldu. Bu yolla devlet, tüm vergi gelirlerinin 4'te 1'ini karşılayacak devasa bir kaynağa sahip durumda. 2010 yılında toplanan ÖTV ise 56 milyar TL. Bunun faturası ise petrol ve doğalgaz ürünlerine, kolalı gazoz, alkol ve tütün mamüllerine, motorlu taşıt araçlarına, dayanıklı tüketim ve diğer mallara yapılan zamlarla kendini gösteriyor. 2010 yılında petrol ve doğal gaz ürünleri 32 milyar TL'lik büyük bir gelir yaratırken, alkol ve tütün ürünleri ve kolalı gazozda 18 milyar TL'ye ulaşan bir kaynak sağlanmış. 1999 yılında deprem vergisi olarak uygulamaya giren ve daha sonra kalkılan Özel İletişim Vergisi de, 4 milyar TL ile uygulamadaki önemini koruyor.

İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan vergi toplanamamasının ve vergideki adaletsiz dağılımın Türkiye'nin kronik sorunu olduğunu artık bu tablonun değişmesi gerektiğini vurguladı. **İSTANBUL**

